

**МІНІСТЕРСТВО
ВНУТРІШНІХ
СПРАВ
УКРАЇНИ**

**ЛЬВІВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ
ПРАВОВИХ НАУК
УКРАЇНИ**

**КОНСУЛЬТАТИВНА
МІСІЯ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ**

ВІЙНА В УКРАЇНІ: ЗРОБЛЕНІ ВИСНОВКИ ТА НЕЗАСВОЄНІ УРОКИ

**Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції**

21 лютого 2025 року

Київ – Львів – Харків

Березюк В. П., Дмитришина В. В. ВИКЛИКИ ЗМІЦНЕННЯ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ: РОЛЬ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ У ПРОТИДІІ КОНТРАБАНДИ, НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ ТА ЗОВНІШНІМ ЗАГРОЗАМ	55
Бичін С. О., Удод А. М. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ (УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ)	57
Біла В. М., Орлов Ю. В. ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ГЕНОЦИДУ ТА ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ	59
Білецький О. П. ВОЛОНТЕРСТВО В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ: РУШІЙНА СИЛА СУСПІЛЬНИХ ЗМІН	61
Богун Т. Є., Гула В. В. ПРИКОРДОННИЙ КОНТРОЛЬ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ ЯК КЛЮЧОВІ ЕЛЕМЕНТИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	63
Бойко-Бузиль Ю. Ю. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІІ ПРАЦІВНИКАМИ ПОЛІЦІЇ МАНІПУЛЯТИВНИМ ВПЛИВАМ	65
Бойчук С. С. НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ФАХІВЦІВ-ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	68
Бондаренко В. А. THE US EXPERIENCE IN SUPPORTING THE MENTAL HEALTH OF MILITARY PERSONNEL	69
Бондаренко-Берегович В. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВОГО ЕКСПЕРТА	71
Бориславський Р. А. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ, ТРУДОВА МІГРАЦІЯ, ДІЯЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ – ПОВОЄННІ ВИКЛИКИ УКРАЇНИ	72
Борисова О. О. ПСИХОЕДУКАЦІЙНА МОДЕЛЬ «АРХІВ ПАМ'ЯТІ» В РОБОТІ З УЧАСНИКАМИ/УЧАСНИЦЯМИ БОЙОВИХ ДІЙ, ЯКІ МАЮТЬ ФЛЕШБЕКИ	74
Боровікова В. С. РОЛЬ ЄДИНИХ ТА ДЕРЖАВНИХ РЕЄСТРІВ У ДОКУМЕНТУВАННІ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ	76
Борозняк С. С. ІПСО: ІНФОРМАЦІЯ, ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ТА ПРОПАГАНДА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	79
Борсук М. Я., Логвиненко В. М. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ ВІД ВІЙНИ: СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ	81
Броневицька О. М. СПЕЦІАЛЬНИЙ ТРИБУНАЛ ЩОДО ЗЛОЧИНУ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: ДЕ МИ ЗАРАЗ?	83
Буданова М. О. П'ЯТИФАКТОРНА МОДЕЛЬ ЯК ОСНОВА РОЗГЛЯДУ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	85
Буранов І. Ю. БУЛІНГ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРОБЛЕМАТИЦІ ДІТЕЙ ВПО В УКРАЇНІ	87
Бутинська Р. Я. ВОЛОНТЕРСТВО В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	89
Бутирін Є. О. ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ РФ ТА ВВЕДЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	91
Viciunas Gediminas POLICE SOFT POWER INSTRUMENTS. NEW CHALLENGES	93
Василець Д. О. МІЖНАРОДНА ВІЙСЬКОВА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	96
Васильєв С. В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАПРАВЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ УКРАЇНИ ДО ІНОЗЕМНИХ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАКЛАДІВ	97

Борсук М. Я.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 231 «Соціальна робота»
Логвиненко В. М.,
доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук,
кандидат філософських наук, доцент
(Львівський державний університет безпеки життєдіяльності)

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ: СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Пошук і обґрунтування сучасних засобів реабілітації та її соціального напрямку є актуальним напрямом наукового пошуку, адже вони стосуються соціальної інтеграції осіб, які мають ознаки вразливості. Для ефективних програм відновлення в повоєнний період необхідна реабілітація спрямована на відновлення фізичного, психічного та соціального благополуччя не лише учасників бойових дій, а й усіх членів громад, охоплених війною. Сучасні закордонні джерела акцентують, що у післявоєнному контексті громади часто стикаються з деструктивними явищами пов'язаними з браком довіри, міжособистісними конфліктами, які посилюються втратами та дислокацією, подолання яких потребує застосування реабілітаційних заходів [1]. Ефективні стратегії реабілітації, що пропонуються, можуть включати: створення консультаційних служб для полегшення травм; проведення діалогів у громаді для відновлення довіри; проведення майстер-класів, які сприяють соціальній стійкості. Програми, призначені для розвитку соціальних мереж, відіграють значну роль у зціленні. Вони можуть створити безпечний простір для людей для обміну досвідом і почуттями, допомагаючи зменшити почуття ізоляції. Крім того, залучення членів громади до цих процесів сприяє колективному зціленню та зміцненню місцевих зв'язків. Системи підтримки, включаючи партнерство з фахівцями з психічного здоров'я та соціальними працівниками, мають важливе значення для підтримки прогресу. Підготовка місцевих лідерів для створення мереж підтримки може розширити можливості громад, що в кінцевому підсумку призведе до більш здорового, добре пристосованого населення до реабілітації постраждалих від війни регіонів [1].

Ведучи мову про реабілітацію постраждалих від війни доречно виділити основні підгрупи цієї категорії населення та окреслити специфіку надання соціальних послуг, що пропонуються науковцями. Передусім це ветерани війни, а також ті, які виконували професійні завдання в умовах підвищеної небезпеки і, внаслідок підступних дій ворога, отримали тяжкі травми (напр. поліцейські чи рятувальники). Для них, пропонуються програми соціальної реабілітації, що спрямовані на відновлення соціальних зв'язків, професійної адаптації чи реабілітації, психологічної підтримки. Друга велика когорта – це внутрішньо переміщені особи та ті, що залишилися в зоні бойових дій. Заходи для них включають консультування та психологічну допомогу, сприяння у відновленні чи отриманні тимчасового житла, доступ до здобуття освіти та професійної зайнятості. Особлива увага має бути приділена дітям, які зазнали впливу війни. Програми зосереджені на створенні умов для соціальної інтеграції та розвитку дитини, психологічній реабілітації, адаптації до нового середовища, забезпеченні безпечного простору для гри та навчання. Також реабілітаційні послуги потребують і родини постраждалих. Реабілітація в сімейному контексті враховує потреби всіх членів сім'ї, забезпечуючи комплексну підтримку. Програми можуть включати сімейне консультування, сприяння у відновленні сімейних зв'язків, організацію спільних заходів для зміцнення відносин тощо [2]. Ефективна реабілітація передбачає комплексний підхід, який враховує особливі потреби кожної цільової групи та оптимізує ресурси для проведення основних заходів.

Світовий досвід свідчить, що успішна соціальна реабілітація вимагає тісної співпраці між урядовими органами, міжнародними та громадськими організаціями, а також місцевими громадами. Координація зусиль забезпечує доступність та ефективність програм реабілітації, запобігає дублюванню зусиль і оптимізує використання ресурсів [2]. Castillo del, G. слушно зауважує, що відновлення основних соціальних послуг та інфраструктури є критично важливим для стабілізації країни в повоєнний час. Потрібно забезпечити громадську безпеку, створити політичні системи з гарним управлінням, відновити соціальну згуртованість та побудувати функціонуючу економіку [3]. В інтересах постконфліктної реабілітації має бути пряме та продумане використання фінансування таким чином, щоб громада отримувала повну підтримку, а не підтримувалася тимчасовим ентузіазмом щодо тимчасових проектів. Життя, які перевернулися через воєнний конфлікт, повинні отримувати підтримку, на яку вони заслуговують [4]. Ініціативи, керовані громадою, часто сприяють соціальній згуртованості, що є життєво важливим у постконфліктних умовах. Працюючи разом над досягненням спільних цілей, люди покращують свої відносини та зміцнюють довіру, що має вирішальне значення для довгострокової стабільності. Акцентування на

важливості місцевих традицій та культурної ідентичності у відновленні також може допомогти громадам зцілитися від травми війни [1].

Отже, соціальна реабілітація постраждалих від війни є важливим напрямом наукового пошуку та практичної діяльності. Програми реабілітації повинні бути адаптовані до потреб різних груп, включаючи ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, дітей та родини постраждалих. Успішна соціальна реабілітація вимагає системного підходу, який забезпечує доступність та ефективність реабілітаційних програм, максимізуючи використання ресурсів та запобігаючи дублюванню зусиль.

---

1. Rehabilitation of War-Affected Areas: A Path to Recovery and Renewal. *Total Military Insight*. 2024. URL: <https://totalmilitaryinsight.com/rehabilitation-of-war-affected-areas/> (дата звернення: 01.02.2025)

2. Шапошникова І. В. Соціальна реабілітація в умовах війни: світовий досвід та проблеми України. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. №12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-07-02>

3. Castillo del, G. Rebuilding War-Torn States: Is the UN System Up to the Challenges? *Future United Nations Development System Briefing*, 2013. No 8, P.1-4

4. Runswick-Cole I. Life After War: Changing Perceptions Of Post-Conflict Rehabilitation. *The Organization for World Peace*. 2017. URL: <https://theowp.org/reports/life-after-war-changing-perceptions-of-post-conflict-rehabilitation/> (дата звернення: 01.02.2025)